

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit -
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
T.a.v. mw. [REDACTED]
Postbus 93144
2509 AC DEN HAAG
Nederland

CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
DATUM	24 maart 2022
UW REFERENTIE	5190025660812
ONZE REFERENTIE	KIJ-GT-009.02
BEHANDELD DOOR	[REDACTED]
TELEFOON DIRECT	026 373 [REDACTED]
E-MAIL	[REDACTED]@tennet.eu
AANTAL BIJLAGEN	1

BETREFT Verzoek wijziging ontheffing soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen a/d IJssel-Geertruidenberg 380 kV

Geachte Excellentie,

TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft een ontheffing soortenbescherming ingevolge de Wet natuurbescherming aangevraagd ten behoeve van het deelproject Opwaardering 380 kV-verbinding Krimpen a/d IJssel-Geertruidenberg (KIJ-GT). Op dit moment ligt het definitieve besluit (5190025660812) ter inzage (tot en met 25 maart 2022).

Bij de voorbereiding van uit te voeren werkzaamheden door onze aannemer BAM is naar voren gekomen dat een wijziging van de ontheffing noodzakelijk is voor twee onderdelen. Het betreft:

- Tijdelijke demping;
- Preventief maaien locaties Noordse Woelmuis.

Voor deze onderdelen schrijft het activiteitenplan (ingediend als bijlage bij het verzoek om ontheffing) een werkwijze voor die uiteindelijk niet gehanteerd kan worden. In de bijlage bij deze brief wordt dit nader gespecificeerd en toegelicht.

Wij verzoeken u de ontheffing te wijzigen op de onderdelen zoals beschreven in de bijlage. De oorspronkelijke ontheffing valt onder de Rijkscoördinatieregeling waarvoor de minister van Economische Zaken en Klimaat verantwoordelijk is. Het Bureau Energieprojecten coördineert de vergunningverlening. Wij vragen u dan ook met hen verder af te stemmen.

Wij verzoeken u de ontheffing op naam te stellen van TenneT TSO B.V. en verzoeken tevens alle inhoudelijke correspondentie met betrekking tot deze aanvraag te richten aan:

TenneT TSO B.V.

T.a.v. [REDACTED]
[REDACTED]@tennet.eu

**Postbus 718
6800 AS Arnhem**

Het besluit graag zenden aan:

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. Bureau Energieprojecten
Postbus 93144
2509 AC Den Haag

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen of opmerkingen verzoeken wij u om contact op te nemen.

Hoogachtend,
TenneT TSO B.V.



Bijlagen:

- Wijziging werkwijze ontheffing kV 380 Biesbosch

ONTWERPBESLUIT: Aanvraagnummer 5190025660812 / wnb.2021.020.TOWK (ontw)
Aanvrager TenneT TSO BV

Onderwerp:

- a. wijziging op werkwijze en timing van tijdelijke demping van waterwegen waar heikikker en rugstreepad voorkomen
- b. wijziging schermen plaatsen en niet preventief maaien van locaties waar noordse woelmuis voorkomt

Inleiding:

TenneT is voornemens de 380kV verbinding Krimpen a/d IJssel – Geertruidenberg op te waarderen wegens een capaciteitstekort. TenneT heeft in navolging van de Wet Natuurbescherming (Wnb 2017), een Natuurtoets (Antea 13 juli 2021) en een Ontheffingsaanvraag Soortenbescherming met een Activiteitenplan laten opstellen (16 juli 2021).

BAM Infra is uitvoerend aannemer voor de civiele werkzaamheden. BAM Infra dient rekening te houden met gebiedenbescherming, beschermde diersoorten en de zorgplicht.

Graag willen we toelichten waarom een afwijking van de ontheffing noodzakelijk is.

a. Tijdelijke demping

Gelet op paragraaf in Ontwerpbesluit:

§ Instandhouding van de soorten Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming (p. 7 van 19)

§ Heikikker, rugstreepad (p. 14 van 19).

Bij de werkzaamheden bij sloten dient het dempen van sloten te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de heikikker en de rugstreepad. Er worden twee schotten aan weerszijden van het te dempen deel van de sloot geplaatst waarna het tussenliggende stuk sloot zorgvuldig wordt leeggeschept. Aanwezige dieren worden verplaatst naar een deel dat niet gedempt wordt.

Het Activiteitenplan stelt dat waterlichamen bij mastlocaties 13 t/m 46 niet worden beroerd in de voor heikikker en rugstreepad kwetsbare periode, medio februari t/m juli.

Het is niet mogelijk bovenstaande werkwijze voor demping te hanteren omdat:

1. De definitieve vaststelling van het Ontwerpbesluit / ontheffing-verlening (25 maart 2022) en definitieve gunning van het project aan BAM als opdrachtnemer (januari 2022), maakte het redelijkerwijs onmogelijk demping voor medio februari 2022 uit te voeren.
2. Hoge waterstanden hebben delen van het gebied tussen gunning en vóór de ingang van de kwetsbare periode ontoegankelijk gehouden om door de ontheffing voorgestelde demping te laten plaatsvinden.
3. Alternatievenoverweging werkwijze: de inzet van draglineschotten om waterwegen te overbruggen biedt geen gunstiger alternatief, omdat in veenweide gebied kwetsbaar is voor inklinking en verzakking en onherstelbare schade kunnen veroorzaken aan oevers van waterwegen. Hiermee komen belangen van waterveiligheid, terreineigenaars, waterschappen en natuurbelangen mee in het geding. Daarmee is deze optie uitgesloten.
4. Alternatievenoverweging ruimte/tijd: De uitvoering van dit project binnen de gestelde tijdspanne, is noodzakelijk zodat de veiligheid en leveringszekerheid van het Nederlandse hoogspanningsnet niet in het geding komen. Er zijn meerdere gekoppelde TenneT projecten afhankelijk van project-timing. De aanvraag van de buitendienst stellingen van het hoogspanningsnet (VNB) is complex (minimaal een jaar). Het uitvoeren van werk na de kwetsbare periode, leidt ertoe dat dit project en mogelijk andere projecten in het geding komen. Daarmee is deze optie uitgesloten.

Voorgestelde werkwijze:

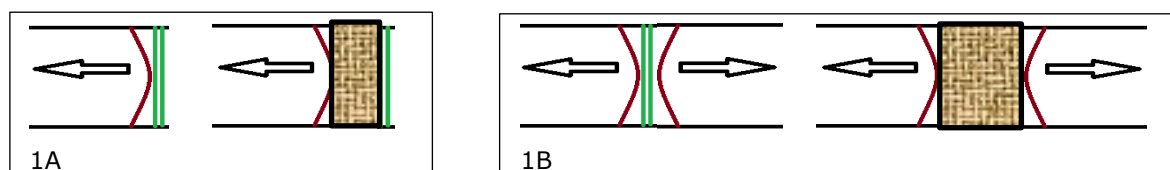
Met inachtneming van voorgestelde werkwijze, -het tijdelijk dempen van waterwegen met mitigerende maatregelen onder ecologische begeleiding (door NWC advies)-, uit te voeren, wordt voorkomen dat exemplaren van de heikikker en rugstreepdarter, inclusief aanwezige eiklonpen of juvenielen, worden verwond of gedood worden en hiermee wordt de overtreding van artikel 3.5, lid 1 Wet natuurbescherming voorkomen.

Conform het Ontwerpbesluit, kan niet worden voorkomen dat door de werkzaamheden een deel van het leefgebied van beide soorten tijdelijk ongeschikt worden door de aanleg van werkterreinen, werkwegen en het dempen van sloten. Voor het overtreden van verbodsbepalingen art. 3.5, lid 4, voor zover het tijdelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker en rugstreepdarter betreft, is de ontheffing aangevraagd, opgenomen in het Ontwerpbesluit.

Door te werken volgens een alternatieve werkwijze, worden de ecologische belangen tijdens de uitvoering op adequate wijze geborgd. Deze is als volgt:

1. Mitigerende maatregelen voor demping

- Voorafgaand aan iedere demping worden te dempen slootkruisingen geïnspecteerd.
- Waar broedklonpen aanwezig zijn, zullen deze met behulp van zogenaamde macrofaunanetten verplaatst worden voordat er gedempt wordt. Wanneer broedklonpen aan vegetatie bevestigd zijn, zal de vegetatie met broedklonpen verplaatst worden naar hiervoor geschikt habitat.
- Organismen bij slootkruisingen worden middels een fijnmazige broedzegen opgedreven vanaf een tijdelijk schotnet (Fig. 1A).
- Bij grotere kruisingen kan deze handeling herhaald worden in beide (tegengestelde) richtingen van de waterweg (Fig. 1B).
- Waar nodig, worden andere organismen met een macrofaunanet steeknet langs slootkanten opgedreven in het broedzegen en/of verplaatst naar geschikte slootdelen.
- Waar kikkervisjes aanwezig zijn, zal de inzet van fijnmazige broedzegens voorkomen dat kikkervisjes in de waterkolom achterblijven en waar nodig aanvullend, met behulp van zogenaamde macrofaunanetten verplaatst worden voordat er gedempt wordt.
- Deze activiteiten worden begeleid door een ecooloog.



Groene lijn: fijnmazige schotnet.

Rode lijn: broedzegen waarmee organismen vooruit gedreven worden.

Bruine vakken: de ontstane ruimte in de sloot tussen broedzegen en netschot wordt eerst afgedekt met doek en vervolgens gevuld met stro en houtsnippers.

2. Tijdelijke demping

- De sloot direct hierna met doek afdekken om zachte veenweide bodem en talud te beschermen.
- Vervolgens slootdeel tijdelijk dempen met houtsnippers / stro.

- Er wordt bij het leggen van het doek en het vullen van de sloot met materiaal, altijd van binnen naar buiten gewerkt; dus vanaf schotten naar buiten.
- Duikerbuizen worden bij demping geplaatst om doorstroming te borgen.
- Rijplaten over de tijdelijk demping zorgen voor een evenredige drukverdeling, waardoor schade aan slootkanten wordt voorkomen.
- Na afronding van de werkzaamheden en voordat het materiaal uit de watergang weggehaald wordt, zal er roering gemaakt worden zodat in het stro/ rijshout aanwezige fauna weg kan vluchten.
- Tijdelijke demping laten plaatsvinden, onder ecologische begeleiding van NWC en na toestemming van RVO en Waterschappen.

Tenslotte kan worden verwezen naar een referentie-situatie. In 2013-2014 heeft de BAM met dezelfde lokale onderaannemers die nu in het huidige project zijn betrokken (Van den Maagdenberg en Tuytel) een vergelijkbare werkwijze in het nabij gelegen Veenweidegebied gehanteerd bij de aanleg van een gasleiding van GasUni.

b. Preventief maaien locaties noordse woelmuis

Gelet op paragraaf in Ontwerpbesluit:

§ Instandhouding van de soorten Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming (p. 7 van 19)

§ noordse woelmuis (p. 16 van 19).

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de werkterreinen onaantrekkelijk gemaakt voor de soort door de vegetatie bij de betreffende mast- en lierlocaties kort te maaien. Het maaien gebeurt in het voorjaar, voordat de voortplantingsperiode begint, waarna de vegetatie kort gehouden wordt totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Het Activiteitenplan stelt dat terreinen waar noordse woelmuis voorkomt (masten 50, 51, 52 en 80, 82, 83), preventief gemaaid worden.

Op de locaties 50, 51, 52 worden de masten alleen gestraald en gecoat (geschilderd). Bij masten en lieropstelplaatsen 80 tm 83 worden er bouwwegen aangelegd en werkterreinen ingericht. De enige niet kwetsbare periode voor noordse woelmuis is oktober (fig. 2).

Figuur 14. Op heetlijnen weergegeven de perioden waarin activiteiten al dan niet uitgevoerd kunnen worden.

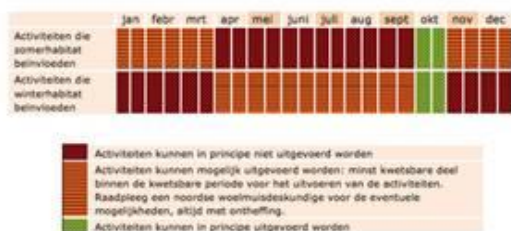


Fig. 2. Kwetsbare perioden noordse woelmuis. Kennisdocument Bij12. Noordse woelmuis.

Het is niet mogelijk bovenstaande werkwijze voor demping te hanteren omdat:

1. De definitieve ontheffing-verlening (25 maart 2022) en definitieve gunning van het project aan opdrachtnemer (januari 2022), maken het redelijkerwijs onmogelijk het preventief maaien voor medio februari 2022 uit te voeren, wegens hoogwater.
2. Deze preventieve maatregel "maaien" is voor Staatbosbeheer een optie die moet worden vermeden. Het gaat hier namelijk om unieke natte rietgorsgebieden van Waterleidingbedrijf Evidens, gepacht door SBB. Een dergelijke ingreep zal zorgen voor het volledig ongeschikt maken van een gebied voor kwetsbare moeras-bewonende vogelsoorten als roerdomp, blauwborst en snor, m.i.v. doelsoorten van Natura2000.

3. Alternatievenoverweging ruimte/tijd: De uitvoering van dit project binnen de gestelde tijdspanne, is noodzakelijk zodat de veiligheid en leveringszekerheid van het Nederlandse hoogspanningsnet niet in het geding komen. Er zijn meerdere gekoppelde TenneT projecten afhankelijk van project-timing. De aanvraag van de buitendienst stellingen van het hoogspanningsnet (VNB) is complex (minimaal een jaar). Het uitvoeren van werk na de kwetsbare periode, leidt ertoe dat dit project en mogelijk andere projecten in het geding komen. Daarmee is deze optie uitgesloten.

Voorgestelde werkwijze:

Door NWC advies worden rond mastlocaties/lierlocaties 80, 82 en 83 en delen van bouwwegen in het moeras waar noordse woelmuis is vastgesteld (fig 3), schermen geplaatst die NWC eerder hiervoor in de Biesbosch met succes heeft gebruikt. Mast 81 en lieropstelplaats bij 81 worden preventief meegenomen.

In het betreffende gebied (masten 80 tm 83) is net een hoog water periode geweest. De noordse woelmuizen hebben het gebied nog niet geherkoloniseerd. De wens is het plaatsen van schermen nog in maart te laten plaatsvinden, voor de start van het broedseizoen. De meeste broedvogels arriveren in april.

De schermen hebben de functie woelmuizen buiten de werkterreinen te houden. Aan de binnenzijde van het scherm kunnen aanvullend aarden uittreedplaatsen tegen het scherm worden gecreëerd, zodat dieren, al zijn deze niet voorzien, uit de afgeschermd gebied kunnen kruipen.

Het scherm is 70 cm hoog en zal 10 cm diep ingegraven worden. Bij het plaatsen van de schermen wordt er met een accu gedreven bosmaaier of zeisje de randen langs de schermen gemaaid, in overleg met Staatsbosbeheer.

Schermen zullen in afstemming met en toestemming van Staatsbosbeheer ook gedurende het broedseizoen gecontroleerd worden door een ecooloog. Afhankelijk van het groeiseizoen zullen er wekelijkse/tweewekelijkse controles plaatsvinden.

Staatsbosbeheer heeft in principe ingestemd met het voorstel voorafgaande aan het broedseizoen plaatsen van schermen en het controleren van de schermen door een ecooloog tijdens het broedseizoen, onder voorwaarde dat er geen broedvogels worden verstoord. Deze afspraken moeten worden geformaliseerd door de partij die de belangen vertegenwoordigt van TenneT (Divekot Rentemeester).

Bij masten 50, 51, 52 wordt het staalwerk van de masten gestraald en gecoat (geschilderd). In principe wordt dit niet gedaan vóór oktober 2022. Masten worden hier niet verzwaard. Er worden geen bouwwegen aangelegd. Bouwterreinen worden niet door de aannemer ingericht.

Schermen kunnen worden geplaatst in oktober 2022 op mastlocaties 50, 51, 52, conform Bij12 Kennisdocument en het Ontwerpbesluit. Al biedt het Ontwerpbesluit ruimte om leefgebied van de woelmuis aan te tasten/ te beperken door schermen te plaatsen, is het verzoek de betrokken ecologen de afweging te laten maken of het plaatsen van schermen hier noodzakelijk is, in het licht van de beperkte werkzaamheden en het behoud van geschikt habitat voor noordse woelmuizen. RVO dient ruim voortijdig over de aanpak te worden ingelicht. Preventief maaien voor april (voortplantingsperiode), conform Ontwerpbesluit, wordt afgeraden, omdat dit tot het onnodig beschadigen/wegnemen van leefgebied en het verbeteren van leefgebied van concurrerende soorten impliceert.

Met inachtneming van voorgestelde werkwijze, met mitigerende maatregelen en gefaseerd in de ruimte en tijd onder ecologische begeleiding-, uit te voeren, wordt voorkomen dat noordse woelmuizen op de locaties van de werkzaamheden aanwezig zijn en hierdoor verwond of gedood worden. Hierdoor wordt voorkomen dat artikel 3.5, eerste lid van de Wet natuurbescherming wordt overtreden.



Figuur 3. Mast en lierlocaties 80 – 83.